

for: 1. Sognemenighedens Højmesse-Gudstjeneste, 2. Sognemenighedens Aftensangstjeneste, 3. Sognemenighedens Børnegudstjeneste, 4. Sognemenighedens Ministerialia uden for Gudstjenesten, 5. Gudstjeneste for Valgmenighed A., 6. Gudstjeneste for Valgmenighed B. og muligvis for et Par Valgmenigheder til? Det forekommer mig, at man her bevæger sig ind i et kirkeligt Kaos, hvor det ikke for nogen Biskop vil blive muligt at tilvejebringe Orden. Vanskeligt er det at angive nogen antagelig Talgrænse, da man her bevæger sig paa Eksperimenternes Omraade uden vejledende Erfaring. At sætte Minimum i sidste Afsats af § 2, 2., lavere end til 20, finder jeg ganske utilraadeligt og mener for øvrigt, at der her ligesom i Lov om Brugen af Kirkerne § 5, 2det Stykke, burde tages skyldigt Hensyn til Livets Virkelighed ved Tilføjelse af en Slutningssætning saalydende: „saa vidt Forholdene tillade det, idet Tvivlstillfælde forelægges Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet“.

Naar man lægger Mærke til, hvor ofte Biskoppen nævnes i Valgmenighedsforslaget, og overvejer, hvilken Forøgelse af Bispeembedets Kontorforretninger denne Lov vil medføre, medens den vel ogsaa en Del vil forøge Arbejdet ved Visitatser, synes det uretfærdigt, at Kathedraticum ifølge § 16, sidste Stykke, ikke skal udredes af Valgmenighedspræster. Kathedraticum er en aarlig Ydelse til Bispeembedet (i visse Tilfælde til Universitetet), som paahviler Præsterne. Hvorfor den ikke skal erlægges netop af de Præster, hvis Embedsforhold ville give Biskopperne mest at ordne og føleligt ville forøge navnlig deres Kontorarbejde, formaar jeg ikke at indse.

I § 27, 3die Stykke, formoder jeg, at man ved en Forglemmelse ikke har faaet Biskoppen med. Der burde vel staa: „ . . . snarest muligt gennem Provsten gøre Indberetning herom til Biskoppen og Ministeriet“.

Forslag til Lov om Bestyrelse m. m. af Kirker, der eje sig selv.

I § 7 vilde det være rettest, om 2det Punktum kom til at lyde saaledes: „ . . . ved de almindelige Gudstjenester skulle forbeholdes til Brug for gamle og svage-lige uden Betaling, for saa vidt disse have indfundet sig i Kirken forud for den Salme, under hvilken Præsten bestiger Prædikestolen“.

Om Anvendeligheden af denne Lovs administrative og økonomiske Bestemmelser paa Forholdene her i Viborg Stift tør jeg ikke udtale mig, da jeg endnu kun i saa kort Tid har haft Sæde i Stiftsøvrigheden; jeg maa acquiescere ved de Ytringer, som tidligere ere fremsatte af Stiftamtmanden og den afgangne Biskop, og som, saa vidt jeg har kunnet se, findes indarbejdede i Lovforslagets nuværende Skikkelse. Det er mig klart, at Lovens Gennemførelse vil i høj Grad forøge Stiftsøvrighedens Arbejde, i Særdeleshed da, naar en Lov om Tiendeafløsning bliver vedtaget. I sidstnævnte Tilfælde vil det synes mig, at nærværende Lovforslag maa helt omredigeres, og da maa det formentlig ogsaa tages under Overvejelse, hvorledes Stiftsøvrigheden skal faa de fornødne Midler til at skaffe det stærkt forøgede Kontorarbejde udført.

Disse Bemærkninger har jeg fremsat i Henhold til Ministeriets Forlangende. De gøre langt fra Krav paa Fuldstændighed, og helt igennem ere de hypotetiske, gaaende ud fra den Forudsætning, der for mig *ikke* er selvindlysende, at Menighedsraad skulle indføres. Dette Spørgsmaal og de oftnævnte Lovforslag maa jeg i Samstemning med Landemodet ønske drøftet af en forberedende Synode, sammenkaldt for at tage det hele Kirkeforfatningsspørgsmaal under Overvejelse.

Viborg Bispeembede, den 30te August 1902.

A. S. Poulsen.

Til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.